

การพัฒนาหลักสูตรหมวดวิชาศึกษาทั่วไปที่เหมาะสมกับ บริบทของมหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา

กฤษฎา กุณฑล* นาดยา ปิรันธนานนท์**

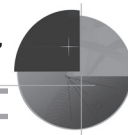
บทคัดย่อ

หลักสูตรหมวดวิชาศึกษาทั่วไปมีความสำคัญต่อการพัฒนาผู้เรียนให้มีความรอบรู้อย่างกว้างขวาง มีโลกทัศน์ที่กว้างไกล เข้าใจตนเอง ผู้อื่นและสังคม เป็นผู้ใฝ่รู้ มีเหตุผล มีความสามารถในการสื่อสาร มีคุณธรรม สามารถนำความรู้ไปใช้ในการดำเนินชีวิตและดำรงตนอยู่ในสังคมได้เป็นอย่างดี การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ พัฒนาหลักสูตรหมวดวิชาศึกษาทั่วไปของมหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา ให้สอดคล้องกับบริบทของการเปลี่ยนแปลงในสังคมโลกและบริบทของมหาวิทยาลัย รวมทั้ง เพื่อศึกษารูปแบบและวิธีการบริหารหลักสูตรที่มีประสิทธิภาพในการจัดการเรียนการสอน ให้เป็นไปตามหลักการและเป้าหมายของหลักสูตร วิธีดำเนินการวิจัยใช้กระบวนการวิจัยและพัฒนา ร่วมกับคณะทำงาน จำนวน 20 คน กลุ่มตัวอย่างเป็นอาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา จำนวน 141 คน ผลการวิจัยพบว่า 1) การกำหนดชื่อกลุ่มวิชาในหมวดวิชาศึกษาทั่วไปใช้ประเด็นเป็นหลักในการจัดกลุ่ม 2) การบริหารจัดการหลักสูตรโดยมีหน่วยงานกลางรับผิดชอบ 3) รูปแบบการเขียนคำอธิบายรายวิชาที่เหมาะสมมี 3 รูปแบบ 4) รายวิชาศึกษาทั่วไปที่เหมาะสมกับบริบทของมหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา มี 5 กลุ่มวิชา รวม 19 รายวิชา การวิจัยสรุปได้ว่า การพัฒนาหลักสูตรหมวดวิชาศึกษาทั่วไปที่เหมาะสมกับบริบทของมหาวิทยาลัยราชภัฏยะลาควรจัดกลุ่มวิชาโดยใช้ประเด็นเป็นหลักและมีหน่วยงานกลางรับผิดชอบในการบริหารจัดการหลักสูตร

คำสำคัญ : หลักสูตร หมวดวิชาศึกษาทั่วไป การพัฒนาหลักสูตร มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา

* คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา นิสิตปริญญาเอก คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

** คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

General Education Program Curriculum Development Correspondent with Yala Rajabhat University Context

Krisda Kunthon* Nataya Pilanthananond**

Abstract

General education program curriculum is important for developing students to be an exceptional individual having broadened knowledge and vision, self-understanding, knowledge adjustable for suitable living in community. This research aims are to develop general education program curriculum suitable for the social and university change and to study the effective model and program administration to serve principles and goals of curriculum. Research and development method were used in the research with 20 working group. The samples are 141 lecturers of Rajabhat Yala University. The research revealed that 1) General education program courses were group by theme. 2) The central unit is responsible for curriculum administration. 3) Course descriptions were writing into 3 types. 4) General education courses were suitable for Yala Rajabhat University context 5 groups and 19 courses. It can be concluded that general education program curriculum development that is suitable for Yala Rajabhat University context should be group by theme-based and central unit is responsible for curriculum administration.

Keywords : Curriculum General education program Curriculum development
Yala Rajabhat University

* Faculty of Education, Yala Rajabhat University. Ph.D.candidate Faculty of Education, Kasetsart University.

** Faculty of Education, Kasetsart University.

บทนำ

การศึกษาระดับอุดมศึกษาเป็นการศึกษาต่อจากการศึกษาระดับขั้นพื้นฐาน มีความสำคัญในการพัฒนาคนเข้าสู่สังคมและเศรษฐกิจฐานความรู้ ความท้าทายของการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา คือการตอบสนองความต้องการของผู้เรียนและการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก เพื่อเป็นแรงผลักดันในการก้าวไปสู่การสร้างสังคมและเศรษฐกิจฐานความรู้ (1-3) การจัดการอุดมศึกษาในปัจจุบันจะต้องให้ความสำคัญกับความหลากหลายของผู้เรียนและบุคลากร การสร้างคุณค่าในตัวผู้เรียน การพัฒนาศักยภาพของมนุษย์ การมุ่งอนาคต กระบวนการคุณภาพในการบริหารจัดการและการเรียนการสอน และการสร้างองค์กรให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ (4)

การอุดมศึกษาของประเทศไทยมีเป้าหมายสำคัญในการผลิตและพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณภาพและมีสมรรถนะสากล สามารถเรียนรู้การใช้ชีวิตในสังคมและปรับตัวสำหรับงานที่เกิดขึ้นตลอดชีวิต (5) ในการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา เพื่อให้บรรลุเป้าหมายดังกล่าว มีความสัมพันธ์กับองค์ประกอบที่สำคัญอย่างน้อย 4 ประการคือ หลักสูตร ผู้สอน ผู้เรียนและการบริหารจัดการ โดยหลักสูตรจะมีความสำคัญในการกำหนดแนวทางให้ครูจัดการเรียนการสอนและกำหนดให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ตามที่มุ่งหวัง รวมทั้งกระบวนการบริหารจัดการที่ดีจึงจะบรรลุเป้าหมายในการจัดการศึกษา

โครงสร้างหลักสูตรระดับปริญญาตรีประกอบด้วย หมวดวิชาศึกษาทั่วไป หมวดวิชาเฉพาะ และหมวดวิชาเลือกเสรี (6) หมวดวิชาศึกษาทั่วไป หมายถึง วิชาที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีความรอบรู้อย่างกว้างขวาง มีโลกทัศน์ที่กว้างไกล มีความเข้าใจธรรมชาติตนเอง ผู้อื่น และสังคม เป็นผู้ใฝ่รู้ สามารถคิดอย่างมีเหตุผล สามารถใช้ภาษาในการติดต่อสื่อสารความหมายได้ดี มีคุณธรรม ตระหนักในคุณค่าของศิลปะ

และวัฒนธรรมทั้งของไทยและของประชาคมนานาชาติ สามารถนำความรู้ไปใช้ในการดำเนินชีวิตและดำรงตนอยู่ในสังคมได้เป็นอย่างดี สถาบันอุดมศึกษาอาจจัดหมวดวิชาศึกษาทั่วไปในลักษณะจำแนกเป็นรายวิชาหรือลักษณะบูรณาการใดๆ ก็ได้ โดยผสมผสานเนื้อหาวิชาที่ครอบคลุมสาระของกลุ่มวิชาสังคมศาสตร์ มนุษยศาสตร์ ภาษา และกลุ่มวิชาวิทยาศาสตร์กับคณิตศาสตร์ในสัดส่วนที่เหมาะสม เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของวิชาศึกษาทั่วไป โดยให้มีจำนวนหน่วยกิตรวมไม่น้อยกว่า 30 หน่วยกิต สำหรับหมวดวิชาเฉพาะ หมายถึง วิชาแกน วิชาเฉพาะด้าน วิชาพื้นฐานวิชาชีพและวิชาชีพ ที่มุ่งหมายให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจและปฏิบัติงานได้ หมวดวิชาเลือกเสรี หมายถึง วิชาที่มุ่งให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจ ตามที่ตนเองถนัดหรือสนใจ โดยเปิดโอกาสให้ผู้เรียนเลือกเรียนรายวิชาใดๆ ในหลักสูตรระดับปริญญาตรี

มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลาตั้งอยู่ ณ ตำบลสะเตง อำเภอเมือง จังหวัดยะลา เดิมเป็นโรงเรียนฝึกหัดครู ก่อตั้งเมื่อวันที่ 1 กรกฎาคม พ.ศ. 2477 มีวัตถุประสงค์ให้เป็นสถาบันอุดมศึกษาเพื่อพัฒนาท้องถิ่นจังหวัดชายแดนภาคใต้ บริบทที่สำคัญของมหาวิทยาลัยมีหลายมิติที่สำคัญ ได้แก่ 1) บริบทด้านความเป็นพื้นที่ชายแดนติดกับประเทศมาเลเซีย ซึ่งมีเอกลักษณ์ด้านความหลากหลายทางภาษา ทั้งภาษาไทย ภาษามลายูท้องถิ่นและภาษามลายูกลาง 2) บริบทด้านศาสนา เนื่องจากประชาชนส่วนใหญ่ในพื้นที่นับถือศาสนาอิสลาม 3) บริบทด้านสังคม วัฒนธรรม มีความหลากหลายทางวัฒนธรรมอันเป็นผลสืบเนื่องจากบริบททางภาษาและศาสนา และ 4) บริบทด้านการศึกษาซึ่งมีความแตกต่างจากพื้นที่อื่น เพราะประชาชนต้องมีความรู้ทางศาสนาอิสลามควบคู่กับความรู้ที่จำเป็นในการประกอบอาชีพ (7) การวิจัยครั้งนี้ จึงได้กำหนดวัตถุประสงค์ไว้สองประการคือ เพื่อพัฒนาหลักสูตรหมวดวิชาศึกษาทั่วไปของมหาวิทยาลัยราชภัฏยะลาให้สอดคล้องกับ

บริบทของการเปลี่ยนแปลงในสังคมโลกและบริบทของมหาวิทยาลัยและเพื่อศึกษารูปแบบและวิธีการบริหารหลักสูตรที่มีประสิทธิภาพในการจัดการเรียนการสอนให้เป็นไปตามหลักการและเป้าหมายของหลักสูตร

วิธีการ

การวิจัยนี้ได้ดำเนินการโดยใช้กระบวนการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) โดยมีขั้นตอนการวิจัย 4 ขั้นตอน ประกอบด้วย

1) การเตรียมการพัฒนาหลักสูตร เริ่มต้นจากมหาวิทยาลัยแต่งตั้งคณะกรรมการอำนวยการพัฒนาหลักสูตร ต่อมาได้ศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับหลักสูตรหมวดวิชาศึกษาทั่วไปและรูปแบบการบริหารจัดการหลักสูตรของมหาวิทยาลัยที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ต่อจากนั้นได้ประชุมคณะกรรมการอำนวยการเพื่อออกแบบกลุ่มวิชาโดยใช้ประเด็น (Theme) เป็นหลักในการจัดกลุ่มและพิจารณาวิธีการบริหารจัดการหลักสูตรที่เหมาะสม

2) การพัฒนาหลักสูตร มหาวิทยาลัยแต่งตั้งคณะทำงานประกอบด้วยอาจารย์จากทุกคณะ จำนวน 20 คน เพื่อพัฒนาหลักสูตรตามประเด็น (Theme) ที่ได้กำหนดไว้ ผู้วิจัยและคณะทำงานได้ร่วมกันกำหนดชื่อรายวิชา เขียนคำอธิบายรายวิชา ออกแบบการบริหารจัดการหลักสูตร เมื่อคณะทำงานได้ดำเนินการเสร็จเรียบร้อยแล้ว ได้นำเสนอผู้เชี่ยวชาญเพื่อพิจารณาและปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ

3) การประเมินและปรับปรุงหลักสูตร ทำโดยนำหลักสูตรที่พัฒนาเสร็จเรียบร้อยแล้วเสนอให้กลุ่มตัวอย่างประเมินหลักสูตร และให้ข้อเสนอแนะในการจัดทำแหล่งทรัพยากรการเรียนรู้ หลังจากนั้นได้ปรับปรุงตามข้อเสนอแนะและให้คณะทำงานร่วมพิจารณา แล้วนำเสนอผู้เชี่ยวชาญเพื่อพิจารณาและปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ

4) การจัดทำคู่มือแหล่งทรัพยากรการเรียนรู้ในแต่ละรายวิชา โดยสรุปข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแหล่งการเรียนรู้ในแต่ละรายวิชาจากการเสนอของกลุ่มตัวอย่างและจัดทำแหล่งค้นคว้าเพิ่มเติมในแต่ละรายวิชา แล้วนำเสนอผู้เชี่ยวชาญเพื่อพิจารณาและปรับปรุงตามข้อเสนอแนะ

กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วยมหาวิทยาลัยในประเทศสหรัฐอเมริกา จำนวน 10 มหาวิทยาลัยและมหาวิทยาลัยในเอเชีย จำนวน 9 มหาวิทยาลัย ที่มีโครงสร้างหลักสูตรตรงกับเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับอุดมศึกษาของประเทศไทย โดยสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจงจากมหาวิทยาลัยที่ได้รับการจัดอันดับมหาวิทยาลัยโลก 10 อันดับแรก จากฐานข้อมูล QS World University Rankings ปี 2010/2011 (8) และอาจารย์ผู้สอนในมหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา จำนวน 141 คน โดยสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ตามคณะต่างๆ ที่มหาวิทยาลัยเปิดสอนทั้ง 4 คณะ ประกอบด้วยคณะครุศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ คณะวิทยาการจัดการ และคณะวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและการเกษตร

เครื่องมือที่ใช้ประกอบด้วยแบบวิเคราะห์หลักสูตรและการบริหารจัดการ แบบสอบถามกลุ่มวิชาและรูปแบบการบริหารจัดการหลักสูตร แบบเสนอชื่อรายวิชา แบบบันทึกการเขียนคำอธิบายรายวิชา แบบประเมินหลักสูตรและการสนทนากลุ่มเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลเพิ่มเติม

เครื่องมือดังกล่าวได้นำไปทดลองใช้แล้วปรับแก้ให้มีความถูกต้องและครบถ้วน ก่อนที่จะนำไปจัดเก็บข้อมูล จากนั้นนำข้อมูลที่ได้นำมาตรวจสอบความครบถ้วนและลงรหัส บันทึกลงในคอมพิวเตอร์และวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป Microsoft Excel เพื่อหาค่าร้อยละและค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นที่มีต่อชื่อกลุ่มวิชา รูปแบบการบริหารจัดการหลักสูตรและผลการประเมินหลักสูตร รวมทั้งการวิเคราะห์เนื้อหา

(content analysis) เกี่ยวกับชื่อกลุ่มวิชา รูปแบบการบริหารจัดการหลักสูตรและผลการประเมินหลักสูตร

ผล

จากการวิเคราะห์ดังกล่าว ได้ผลปรากฏดังนี้ การเตรียมการพัฒนาหลักสูตร มหาวิทยาลัยที่ได้ศึกษามีหลักการจัดกลุ่มวิชา 2 ลักษณะคือใช้ศาสตร์ สาขาวิชาเป็นหลัก (ร้อยละ 21.05) และใช้ประเด็น (Theme) เป็นหลักในการจัดกลุ่ม (ร้อยละ 78.95) ส่วนการเขียนคำอธิบายรายวิชาหลายรูปแบบ ส่วนใหญ่เขียนโดยใช้รูปแบบเดียวกันเพื่อความ เป็นเอกภาพของหลักสูตร แต่บางมหาวิทยาลัยรูปแบบการเขียนมีหลายรูปแบบเนื่องจากการบริหารจัดการหลักสูตรแตกต่างกัน ในด้านการบริหารจัดการหลักสูตร มีหน่วยงานที่รับผิดชอบหลักสูตร 2 รูปแบบ คือ รูปแบบมีคณะวิชารับผิดชอบหรือกระจายความรับผิดชอบไปที่คณะต่างๆ ที่เปิดสอน และรูปแบบมีหน่วยงานกลางรับผิดชอบ

การพัฒนาหลักสูตรหมวดวิชาศึกษาทั่วไปที่เหมาะสมกับบริบทของมหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา กำหนดให้ใช้ประเด็น (Theme) เป็นหลักในการจัดกลุ่ม โดยมีหน่วยงานกลางรับผิดชอบหลักสูตร ในส่วนของรูปแบบการเขียนคำอธิบายรายวิชาที่เหมาะสมกับบริบทของมหาวิทยาลัยมี 3 รูปแบบ ได้แก่ รูปแบบที่เริ่มจากขอบข่ายรายวิชา วิธีการเรียนการสอน และเป้าหมายในการเรียน รูปแบบที่เริ่มจากวัตถุประสงค์รายวิชาและหัวข้อสำคัญและรูปแบบที่เริ่มจากความสำคัญของรายวิชา ขอบข่ายรายวิชา และวิธีการเรียนการสอน

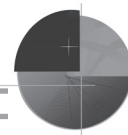
รูปแบบการเขียนคำอธิบายรายวิชาทั้งสามรูปแบบมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก โดยรูปแบบที่ 3 เริ่มจากความสำคัญของรายวิชา ขอบข่ายรายวิชา และวิธีการเรียนการสอน มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด (4.23) รองลงมาได้แก่ รูปแบบที่ 1 เริ่มจากขอบข่าย

รายวิชา วิธีการเรียนการสอนและเป้าหมายในการเรียน (4.18) และรูปแบบที่ 2 เริ่มจากวัตถุประสงค์รายวิชาและหัวข้อสำคัญตามลำดับ (3.91)

รายวิชาที่คณะทำงานได้พัฒนาขึ้นมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด จำนวน 1 วิชา คือ รายวิชาสันติศึกษาและความหลากหลายทางวัฒนธรรม (4.55) และมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก 18 วิชา (3.80-4.37) โดยข้อเสนอแนะในการปรับปรุงรายวิชาส่วนใหญ่เกี่ยวกับการเพิ่มเติมหัวข้อสำคัญ แนะนำวิธีการเรียนการสอนเพิ่มเติมและการปรับปรุงการใช้คำให้เหมาะสมมากยิ่งขึ้น

รายวิชาศึกษาทั่วไปที่เหมาะสมกับบริบทของมหาวิทยาลัย จำนวน 19 รายวิชา ได้แก่ 1) สารสนเทศเพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต 2) การคิดคำนวณสำหรับผู้บริโภค 3) การเขียนกับเทคโนโลยีร่วมสมัย 4) วิทยาศาสตร์และมนุษยศาสตร์และสังคม 5) ชีวิตที่ยั่งยืน 6) สิ่งแวดล้อมกับการพัฒนาที่ยั่งยืน 7) การจัดการทรัพยากรมนุษย์และสังคม 8) ดนตรีเพื่อสุขภาพ 9) ศิลปะเพื่อชีวิตที่ดี 10) วรรณกรรมและภาพยนตร์ 11) ทักษะชีวิต 12) ความเป็นพลเมืองโลก 13) สันติศึกษาและความหลากหลายทางวัฒนธรรม 14) การสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม 15) ภาษาไทยเพื่อการสื่อสารและการจัดการความขัดแย้ง 16) ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร 17) การฟังและการพูดภาษาอังกฤษ 18) การอ่านและการเขียนภาษาอังกฤษ 19) ภาษามลายูเพื่อการสื่อสารธุรกิจ

แหล่งทรัพยากรการเรียนรู้ประกอบการเรียนการสอนในหลักสูตร จำนวน 19 รายวิชา รวมทั้งสิ้นจำนวน 888 รายการ ส่วนใหญ่เป็นแหล่งทรัพยากรการเรียนรู้ประเภทสื่อสิ่งพิมพ์ ได้แก่ หนังสือ บทความ รายงาน รายงานวิจัยและคู่มือ รองลงมา เป็นประเภทสื่อวีดิทัศน์ เว็บไซต์ฐานข้อมูลแหล่งเรียนรู้และโปรแกรมนำเสนอข้อมูล (powerpoint) ตามลำดับ

วิจารณ์

การกำหนดชื่อกลุ่มวิชาในหมวดวิชาศึกษาทั่วไปพบว่ามหาวิทยาลัยที่มีการจัดกลุ่มวิชาโดยใช้ประเด็นเป็นหลักในการจัดกลุ่มมีถึง 15 มหาวิทยาลัย ได้แก่ Harvard University, Massachusetts Institute of Technology (MIT), Princeton University, Columbia University, University of Pennsylvania, Stanford University, Duke University, The Hong Kong University of Science and Technology, University of Hong Kong, The University of Tokyo, The Chinese University of Hong Kong, Osaka University, Tokyo Institute of Technology ในขณะที่ Yale University และ National University of Singapore ได้ใช้ประเด็นเป็นหลักและใช้ศาสตร์สาขาวิชาเป็นหลักในการจัดกลุ่มด้วย ส่วนมหาวิทยาลัยที่ใช้ศาสตร์สาขาวิชาเพียงอย่างเดียวเป็นหลักในการจัดกลุ่มวิชา มีเพียง 4 มหาวิทยาลัย แสดงให้เห็นว่าการใช้ประเด็นหลักในการจัดกลุ่มวิชามีความเหมาะสมกับการจัดหลักสูตรหมวดวิชาศึกษาทั่วไปในปัจจุบัน เนื่องจากการกำหนดประเด็นหลักเพื่อการหลอมรวมเนื้อหาสาระในศาสตร์สาขาต่างๆ ที่มีอยู่อย่างมากมายเข้าด้วยกันเป็นรายวิชาบูรณาการ ซึ่งการออกแบบหลักสูตรดังกล่าวมีความสอดคล้องกับชีวิตประจำวันของผู้เรียน นั่นคือปัญหาที่พบในปัจจุบันมีความสลับซับซ้อนและมีหลายปัจจัยเข้ามาเกี่ยวข้องไม่สามารถใช้ความรู้ในศาสตร์ใดศาสตร์หนึ่งเพื่อแก้ไขปัญหาได้ แต่จะต้องนำความรู้และทักษะจากศาสตร์หลายสาขามาสังเคราะห์เพื่อรวมกันแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้อย่างครอบคลุม ดังนั้นหลักสูตรที่มีการออกแบบโดยใช้ประเด็นเป็นหลักจะมีความสอดคล้องกับชีวิตจริงและการแก้ไขปัญหาในชีวิตประจำวัน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิด ธรรมชาติของหมวดศึกษาทั่วไปที่มุ่งพัฒนาผู้เรียน ให้มีความรอบรู้ อย่างกว้างขวาง มีโลกทัศน์ที่กว้างไกล เข้าใจ

ธรรมชาติ ตนเอง ผู้อื่นและสังคม สามารถนำความรู้ไปใช้ในการดำเนินชีวิตและดำรงตนอยู่ในสังคมได้เป็นอย่างดี (6)

ในด้านการบริหารหลักสูตรหมวดวิชาศึกษาทั่วไป มีประเด็นพิจารณา 3 ประเด็น ได้แก่ หน่วยงานที่รับผิดชอบ คณะกรรมการบริหารหลักสูตร การวางแผนการเรียน

ประเด็นแรกหน่วยงานที่รับผิดชอบหลักสูตรหมวดวิชาศึกษาทั่วไปมี 2 รูปแบบ คือ รูปแบบที่มีคณะวิชารับผิดชอบและรูปแบบที่มีหน่วยงานกลางรับผิดชอบ ผลการศึกษาพบว่ามหาวิทยาลัยส่วนใหญ่มีคณะวิชาต่างๆ เป็นหน่วยงานรับผิดชอบหลักสูตร ได้แก่ Harvard University, University of Pennsylvania, Duke University, The University of Tokyo, Tohoku University อยู่ภายใต้ความรับผิดชอบของคณะศิลปและวิทยาศาสตร์ (Faculty of Arts and Science) Massachusetts Institute of Technology อยู่ภายใต้ความรับผิดชอบของคณะมนุษยศาสตร์ ศิลปะและสังคมศาสตร์ (School of Humanities, Arts and Social Science) Yale University, University of Chicago, California Institute of Technology (Caltech), Princeton University, Stanford University, National University of Singapore, The Chinese University of Hong Kong, Tokyo Institute of Technology กระจายความรับผิดชอบไปที่คณะต่างๆ ที่แต่ละสถาบันเปิดสอน ส่วน Columbia University กำหนดให้คณะวิชาศึกษาทั่วไป (School of General Studies) ซึ่งเป็นหน่วยงานกลางรับผิดชอบหลักสูตรหมวดวิชาศึกษาทั่วไป University of Hong Kong อยู่ภายใต้ความรับผิดชอบของหน่วยวิชาศึกษาทั่วไป (General Education Unit) Kyoto University อยู่ภายใต้ความรับผิดชอบของสถาบันส่งเสริมความเป็นเลิศทางวิชาการระดับอุดมศึกษา (Institute for the Promotion of Excellence in Higher Education)

และ Osaka University กำหนดให้อยู่ภายใต้ความรับผิดชอบของสถาบันวิจัยอุดมศึกษา (Institute for Higher Education Research and Practice)

ทั้งนี้เป็นที่น่าสังเกตว่ามหาวิทยาลัยในทวีปเอเชียที่มีหน่วยงานกลางรับผิดชอบได้มีการปรับปรุงโครงสร้างการบริหารจัดการโดยกำหนดให้มีหน่วยงานกลางรับผิดชอบหลักสูตร เพื่อบริหารจัดการหลักสูตรและจัดการเรียนการสอนให้บรรลุเป้าหมายของหลักสูตร เช่น มหาวิทยาลัยฮ่องกง ได้จัดตั้งหน่วยงานกลางรับผิดชอบเมื่อ พ.ศ. 2538 มหาวิทยาลัยเกียวโต เมื่อ พ.ศ. 2546 และมหาวิทยาลัยโอซาก้า เมื่อ พ.ศ. 2547

ในส่วนของมหาวิทยาลัยในประเทศไทยทั้งมหาวิทยาลัยของรัฐและเอกชนได้มีการปรับปรุงการบริหารจัดการหลักสูตร โดยตั้งเป็นสำนักวิชาศึกษาทั่วไป เช่น มหาวิทยาลัยขอนแก่น จัดตั้งเมื่อ พ.ศ. 2547 มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี พ.ศ. 2552 มหาวิทยาลัยศรีปทุม พ.ศ. 2546 มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต พ.ศ. 2550 ในขณะที่มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ได้จัดตั้งศูนย์วิชาบูรณาการ หมวดวิชาศึกษาทั่วไปเพื่อรับผิดชอบรายวิชาบูรณาการ ตั้งแต่ พ.ศ. 2547 นอกจากนั้นแล้วมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ได้จัดตั้งสำนักวิชาการศึกษาทั่วไปและนวัตกรรมการเรียนรู้ อิเล็กทรอนิกส์ เมื่อปี พ.ศ. 2552 เพื่อรับผิดชอบหลักสูตร

จะเห็นได้ว่ามหาวิทยาลัยต่างๆ ได้มีความพยายามในการปรับปรุงการบริหารจัดการหลักสูตร เพื่อให้การเรียนการสอนในหลักสูตรหมวดวิชาศึกษาทั่วไปบรรลุตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร ทั้งนี้การบริหารจัดการหลักสูตรทั้งสองรูปแบบมีข้อดีและข้อจำกัดแตกต่างกัน การบริหารหลักสูตรโดยกระจายความรับผิดชอบมีข้อดีในด้านความเป็นอิสระในการบริหารจัดการ สามารถดำเนินการต่างๆ ได้อย่างคล่องตัวมากกว่า แต่มีข้อจำกัดในการบูรณาการรายวิชากับศาสตร์สาขาอื่นที่อยู่นอกคณะ ซึ่งจะขึ้น

อยู่กับความสามารถของอาจารย์ผู้สอนเป็นหลัก ส่วนการบริหารหลักสูตรโดยมีหน่วยงานกลางรับผิดชอบมีข้อดีในด้านบริหารจัดการที่เป็นเอกภาพ เอื้อต่อการจัดการเรียนการสอนในลักษณะของบูรณาการ สามารถติดตาม กำกับ เสนอแนะในการจัดการเรียนการสอนและการประเมินผล รวมทั้งสะดวกในการปรับปรุงหลักสูตร ในกรณีที่มีการประเมินผลแล้วพบว่าต้องมีการปรับปรุงหลักสูตร ทั้งนี้การบริหารโดยมีหน่วยงานกลางรับผิดชอบอาจมีข้อจำกัดในด้านบริหารจัดการในภาพรวม ต้องใช้ขั้นตอนและระยะเวลาในการตัดสินใจ จึงต้องมีกระบวนการบริหารจัดการที่สั้น กระชับรัด ไม่มีขั้นตอนที่ยืดยาวเกินความจำเป็น

ในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับคณะกรรมการบริหารหลักสูตรหมวดวิชาศึกษาทั่วไป ผลการศึกษาพบว่าการบริหารจัดการหลักสูตรทั้งรูปแบบที่มีคณะวิชารับผิดชอบและรูปแบบที่มีหน่วยงานกลางรับผิดชอบ ต่างก็มีคณะกรรมการบริหารหลักสูตรเช่นเดียวกัน ทั้งนี้คณะกรรมการบริหารหลักสูตรส่วนใหญ่จะประกอบด้วยรองอธิการบดีที่ได้รับมอบหมายเป็นประธาน โดยมีคณะกรรมการประกอบด้วยคณบดีหรือผู้แทนคณะต่างๆ และผู้แทนในแต่ละกลุ่มวิชา โดยมีหัวหน้าหน่วยงานที่รับผิดชอบการศึกษาระดับปริญญาตรีเป็นเลขานุการ ผู้วิจัยมีความเห็นว่าคณะกรรมการบริหารหลักสูตรตามโครงสร้างนี้มีความเหมาะสมในด้านการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ เนื่องจากมีผู้แทนมาจากทุกคณะ แต่อาจมีข้อจำกัดในกรณีที่มหาวิทยาลัยมีจำนวนคณะที่เปิดสอนมากเกินไป ซึ่งจะทำให้มีคณะกรรมการจำนวนมากและเกิดความไม่สะดวกในการบริหารจัดการ

สำหรับการวางแผนการเรียน ผลการศึกษาพบว่ามหาวิทยาลัยที่นำมาศึกษามีการกำหนดแผนการเรียนหมวดวิชาศึกษาทั่วไปแตกต่างกัน 3 ลักษณะ ได้แก่ 1) การกำหนดแผนการเรียนในแต่ละภาคเรียนอย่างชัดเจน 2) การกำหนดระยะเวลาเรียน

ให้ครบถ้วนตามเงื่อนไขของหลักสูตรเมื่อสิ้นสุดปีที่สองของการเรียน และ 3) การเปิดโอกาสให้เลือกรเรียนอย่างอิสระ แต่กำหนดเงื่อนไขการสำเร็จการศึกษา จะต้องผ่านรายวิชาหมวดศึกษาทั่วไปด้วย จากข้อเท็จจริงดังกล่าวจะเห็นได้ว่าการกำหนดแผนการเรียนและระยะเวลาเรียนมีข้อดีในการวางแผนบริหารจัดการหลักสูตร การสรรหาอาจารย์ผู้สอน รวมทั้งสะดวกต่อมหาวิทยาลัยในการเตรียมพัฒนาศักยภาพของนักศึกษาในด้านอื่นๆ ตามคุณลักษณะบัณฑิตที่มหาวิทยาลัยพึงประสงค์เพิ่มเติมก่อนสำเร็จการศึกษา ส่วนการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เลือกเรียนอย่างอิสระมีข้อดีในการส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถวางแผนพัฒนาศักยภาพของตนเองและมีความหลากหลายในการเรียน แต่มีข้อจำกัดในด้านความรับผิดชอบของผู้เรียน โดยผู้เรียนจะต้องมีความรับผิดชอบในตนเองสูง

เมื่อพิจารณาในประเด็นรูปแบบการเขียนคำอธิบายรายวิชาพบว่า คณะทำงานเสนอให้เขียนเป็นลักษณะความเรียงและมีคำเชื่อมประโยค โดยมีหัวข้อสำคัญเป็นแกนของคำอธิบายรายวิชาในทุกรูปแบบ แต่มีองค์ประกอบอื่นแตกต่างกันไป ได้แก่ ความสำคัญของรายวิชา วัตถุประสงค์ วิธีการเรียนการสอนและเป้าหมายในการเรียน ผู้วิจัยมีความเห็นว่าการเขียนคำอธิบายรายวิชาควรประกอบด้วยส่วนประกอบอย่างน้อยสองส่วน คือความสำคัญและหัวข้อสำคัญของรายวิชา เนื่องจากการบอกความสำคัญของรายวิชาจะช่วยให้ผู้เรียนได้เข้าใจความสำคัญของรายวิชาที่เรียน ส่วนหัวข้อสำคัญของรายวิชานั้น จะเป็นแนวทางในการจัดทำประมวลการสอน การจัดการเรียนการสอนและเป็นประโยชน์ในการเทียบโอนรายวิชาตามเกณฑ์มาตรฐานของหลักสูตร จากบริบทการพัฒนาหลักสูตรของมหาวิทยาลัยราชภัฏยะลาในปัจจุบันพบว่ายังไม่มีข้อกำหนดรูปแบบการเขียนคำอธิบายรายวิชาไว้อย่างชัดเจน ส่วนใหญ่นิยมเขียนเป็นวลี โดยไม่มีคำ

เชื่อมให้เป็นประโยคที่สละสลวย การพิจารณาความเหมาะสมของการเขียนคำอธิบายรายวิชาขึ้นอยู่กับคณะกรรมการวิพากษ์หลักสูตรในแต่ละสาขาวิชา และคณะกรรมการสภามหาวิทยาลัย ดังนั้น ควรมีการทำความเข้าใจกับรูปแบบและลักษณะการเขียนคำอธิบายรายวิชาที่มีหลายรูปแบบแล้ว คณะกรรมการวิชาการพิจารณาเลือกรูปแบบใดรูปแบบหนึ่งที่บุคลากรส่วนใหญ่มีความเห็นพ้องต้องกัน เพื่อความเป็นเอกภาพของหลักสูตร เมื่อบุคลากรมีความรู้ความเข้าใจมากขึ้นและถึงรอบระยะเวลาของการปรับปรุงหลักสูตรในครั้งต่อไปควรพิจารณาอนุญาตให้ใช้รูปแบบการเขียนคำอธิบายรายวิชาที่มีความหลากหลายมากยิ่งขึ้น

การเขียนคำอธิบายรายวิชาในกลุ่มวิชาต่างๆ จำนวน 5 กลุ่มวิชา รวม 19 รายวิชานั้น คณะทำงานได้นำผลจากการสังเคราะห์ความคิดเห็นของอาจารย์เกี่ยวกับการเขียนคำอธิบายรายวิชาที่เหมาะสมกับบริบทของมหาวิทยาลัย จำนวน 23 รายการ มาเพื่อใช้เป็นแนวทางในการเขียนคำอธิบายรายวิชาแล้ว นำเสนอผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อพิจารณา พบว่าคณะทำงานเขียนคำอธิบายรายวิชาตามรูปแบบการเขียนที่กำหนดและเขียนได้ครอบคลุมการบูรณาการระหว่างคณะต่างๆ จำนวน 15 รายวิชา มีรายวิชาจำนวน 4 วิชาที่ผู้ทรงคุณวุฒิได้แนะนำให้มีการปรับปรุงคำอธิบายรายวิชาให้บูรณาการระหว่างคณะต่างๆ ให้มีความชัดเจนขึ้น ได้แก่ 1) รายวิชาวรรณกรรมและภาพยนตร์ โดยให้เพิ่มเติมหัวข้อสำคัญที่แสดงถึงการบูรณาการกับคณะวิทยาการจัดการให้ชัดเจน 2) รายวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร โดยให้เพิ่มเติมประเด็นที่สามารถบูรณาการกับชีวิตประจำวันของนักศึกษาทุกคน 3) รายวิชาการฟังและการพูดภาษาอังกฤษ และ 4) รายวิชาการอ่านและการเขียนภาษาอังกฤษ ซึ่งทั้งสองวิชานี้ให้มีการขยายความให้ครอบคลุมสถานการณ์ในโลกอาชีพที่เกี่ยวข้องกับทั้ง 4 คณะ

จากข้อเสนอแนะดังกล่าวคณะทำงานได้ปรับปรุงการเขียนคำอธิบายรายวิชาให้สมบูรณ์ก่อนการประเมินหลักสูตรในขั้นตอนต่อไป ทั้งนี้การเขียนคำอธิบายรายวิชาในหมวดวิชาศึกษาทั่วไปของมหาวิทยาลัยราชภัฏยะลาที่ได้พัฒนาขึ้น มีความสอดคล้องกับปรัชญาและวัตถุประสงค์ของหลักสูตรหมวดวิชาศึกษาทั่วไป ซึ่งกำหนดให้สถาบันอุดมศึกษาอาจจัดวิชาศึกษาทั่วไปในลักษณะบูรณาการ โดยการผสมผสานเนื้อหาวิชาให้ครอบคลุมสาระของกลุ่มวิชาสังคมศาสตร์ มนุษยศาสตร์ ภาษา วิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ (6) รวมทั้งจะเป็นจุดเริ่มต้นสำคัญในการพัฒนารายวิชาบูรณาการในหลักสูตรอื่นๆ ของมหาวิทยาลัยต่อไปในอนาคต

ในส่วนของรูปแบบการเขียนคำอธิบายรายวิชาพบว่าอาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา มีความคิดเห็นว่าการเขียนคำอธิบายรายวิชาแบบที่ 3 เริ่มจากความสำคัญของรายวิชา ขอบข่ายรายวิชาและวิธีการเรียนการสอนมีความเหมาะสม สูงที่สุด ตรงกับแนวคิดของนาตยา (9) ซึ่งได้ให้ข้อเสนอแนะว่าการเขียนคำอธิบายรายวิชา ควรระบุถึงหัวข้อสำคัญที่จะให้ผู้เรียนได้เรียนและสื่อสารให้เห็นความสำคัญของรายวิชา นอกจากนั้นแล้วการที่ผู้เรียนได้รับรู้ความสำคัญของรายวิชาที่จะศึกษา จะเป็นแรงจูงใจในการเลือกศึกษาและเพิ่มความตั้งใจศึกษาเพื่อนำความรู้ไปใช้ให้สอดคล้องกับเป้าหมายชีวิต

เมื่อพิจารณาในประเด็นความเหมาะสมของรายวิชาในหลักสูตรที่คณะทำงานได้พัฒนา พบว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด จำนวน 1 วิชา และมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก 18 วิชา โดยรายวิชาสันติศึกษาและความหลากหลายทางวัฒนธรรมมีความเหมาะสมมากที่สุด ซึ่งมีความสอดคล้องกับบริบทด้านสังคมวัฒนธรรมของมหาวิทยาลัย โดยในปัจจุบันในพื้นที่สามจังหวัด

ชายแดนภาคใต้เป็นพื้นที่ที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรมอันเป็นผลสืบเนื่องจากบริบททางภาษาและศาสนา นอกจากนั้นแล้วคณะทำงานได้พัฒนารายวิชาทุกวิชา ตามข้อเสนอแนะของกลุ่มตัวอย่างในขั้นตอนที่ 2 ทุกประการ จึงทำให้ผลการประเมินหลักสูตรอยู่ในระดับมากและมากที่สุด ในส่วนของข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงรายวิชา พบว่าส่วนใหญ่เป็นข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการเพิ่มเติมหัวข้อสำคัญในรายวิชา จำนวน 13 รายการ การแนะนำวิธีการเรียนการสอนเพิ่มเติมในแต่ละรายวิชา จำนวน 12 รายการ การปรับปรุงการใช้คำให้เหมาะสมมากยิ่งขึ้น จำนวน 7 รายการและข้อเสนอแนะทั่วไป เช่น ควรเพิ่มเติมการอธิบายความหมาย ของคำสำคัญ แนะนำกิจกรรมการสอน เป็นต้น ซึ่งส่วนใหญ่แล้วได้นำมาปรับปรุงหลักสูตรให้สมบูรณ์มากยิ่งขึ้น ส่วนประเด็นที่ไม่ได้ปรับปรุงแก้ไขก็ได้ชี้แจงเหตุผลประกอบการพิจารณา เป็นที่น่าสังเกตว่าอาจารย์บางท่านได้เสนอแนะว่ารายวิชาในหลักสูตรบางวิชาไม่เหมาะสมกับหลักสูตรหมวดวิชาศึกษาทั่วไป แต่เหมาะที่จะเป็นรายวิชาเฉพาะด้านในบางสาขานั้น เนื่องจากการออกแบบรายวิชาในหลักสูตรนี้มีเป้าหมายเพื่อบูรณาการโดยการผสมผสานเนื้อหาวิชาให้ครอบคลุมสาระของกลุ่มวิชาตามมาตรฐานหลักสูตร รวมทั้งได้ประเมินหลักสูตรโดยใช้กลุ่มตัวอย่างของมหาวิทยาลัย ได้ผลการประเมินความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก จึงยังคงรายวิชาไว้ในหลักสูตรนี้

จากบริบทการพัฒนาหลักสูตรของมหาวิทยาลัยราชภัฏยะลาในปัจจุบัน ส่วนใหญ่จะพบว่า การสร้างรายวิชาจะให้ความสำคัญกับศาสตร์สาขาวิชาต่างๆ ยังขาดการบูรณาการความรู้กับศาสตร์อื่น เมื่อพิจารณาจากสภาพการณ์ในสังคมโลกปัจจุบันที่มีความรู้อยู่มากมายจนไม่สามารถเรียนรู้ได้ทุกอย่าง รวมทั้งความรู้มีอยู่อย่างกระจัดกระจาย ทำให้ไม่สามารถนำมาใช้ประโยชน์ในการดำรงชีวิต

ได้อย่างเต็มที่ การศึกษาในปัจจุบันจึงให้ความสำคัญกับการบูรณาการมากขึ้น (10) นอกจากนั้นแล้วจากการศึกษารูปแบบการเรียนการสอนที่เหมาะสมในระดับอุดมศึกษาของ UNESCO (11) ได้เสนอว่า การศึกษาในระดับอุดมศึกษาควรให้ความสำคัญกับการศึกษาองค์รวมและบูรณาการ (A holistic and integrated approach) เพื่อให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ไปพัฒนาตนเอง สร้างความเข้าใจระหว่างกัน และสามารถแก้ปัญหาที่มีความสลับซับซ้อน อันเนื่องมาจากความหลากหลายทางสังคมและโลกาภิวัตน์ ดังนั้นในปัจจุบันจึงควรมีการเรียนรู้แบบบูรณาการให้มากขึ้น เนื่องจากชีวิตจริงจะมีความเกี่ยวข้องกับศาสตร์สาขาต่างๆ มากมาย การแก้ไขปัญหาต้องใช้ความรู้ในลักษณะองค์รวมและการเชื่อมโยงศาสตร์ต่างๆ เข้าด้วยกัน หากมีการนำความรู้ในการพัฒนาหลักสูตรที่มีลักษณะบูรณาการนี้ไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาหลักสูตรของมหาวิทยาลัย จะช่วยให้หลักสูตรมีความน่าสนใจและมีความหมายในชีวิตของผู้เรียนได้เป็นอย่างดี

ในการจัดทำแหล่งทรัพยากรการเรียนรู้เพื่อเตรียมแหล่งเรียนรู้ประกอบการเรียนการสอนในแต่ละรายวิชา โดยนำข้อเสนอแนะจากกลุ่มตัวอย่างในขั้นตอนที่ 3 และจัดทำแหล่งทรัพยากรการเรียนรู้เพิ่มเติมในแต่ละรายวิชา ผลการวิจัยทำให้ได้แหล่งทรัพยากรการเรียนรู้ประกอบการเรียนการสอนรายวิชาต่างๆ ทั้ง 19 รายวิชา รวมทั้งสิ้น จำนวน 888 รายการ จากการวิจัยพบว่า การจัดทำแหล่งทรัพยากรการเรียนรู้ที่ดีมีกระบวนการที่สำคัญประกอบด้วย 1) การศึกษาคำอธิบายรายวิชา 2) การจัดทำหัวข้อสำคัญในแต่ละรายวิชา 3) การค้นคว้าแหล่งทรัพยากรการเรียนรู้จากอินเทอร์เน็ต 4) การสรุปและเรียบเรียงสาระสำคัญของแหล่งทรัพยากรการเรียนรู้ และ 5) การจัดประเภทของแหล่งทรัพยากรการเรียนรู้ สิ่งสำคัญในกระบวนการนี้คือการศึกษาคำอธิบายรายวิชาเพื่อจัดทำหัวข้อสำคัญ

ในแต่ละรายวิชา หากกำหนดหัวข้อสำคัญจากคำอธิบายรายวิชาไม่เหมาะสม จะส่งผลให้ไม่สามารถเชื่อมโยงทรัพยากรการเรียนรู้ไปสู่การจัดการเรียนการสอนในรายวิชาได้ จึงควรกำหนดหรือปรับขยายคำสำคัญให้มีความชัดเจนและครอบคลุม ไม่ควรกำหนดหัวข้อสำคัญโดยการตัดคำอธิบายรายวิชาเป็นส่วนๆ ซึ่งจะทำให้ขาดการบูรณาการภายในรายวิชา

เมื่อพิจารณาในบริบทของมหาวิทยาลัยราชภัฏยะลาพบว่า การพัฒนาหลักสูตรของมหาวิทยาลัยในปัจจุบันยังไม่เคยมีการดำเนินการเพื่อจัดทำแหล่งทรัพยากรการเรียนรู้ประกอบการเรียนการสอนมาก่อน ดังนั้นเมื่อการพัฒนาหลักสูตรเสร็จเรียบร้อยแล้ว หากสามารถจัดทำแหล่งทรัพยากรการเรียนรู้ในแต่ละวิชาได้ จะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งสำหรับครูผู้สอนในด้านการเตรียมเอกสารประกอบการสอน การวางแผนการจัดการเรียนการสอน การประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของรายวิชา รวมทั้งเป็นแนวทางให้ผู้เรียนได้ศึกษาค้นคว้าในหัวข้อที่ตนสนใจเพิ่มเติมได้ ทั้งนี้ทรัพยากรการเรียนรู้มีความสำคัญต่อผู้เรียนในการช่วยให้เกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ ช่วยกระตุ้นและสร้างความสนใจให้กับผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนมีความเข้าใจตรงกันและเกิดประสบการณ์ร่วมกันในวิชาที่เรียน ช่วยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอนมากขึ้น รวมทั้งช่วยสร้างเสริมลักษณะที่ดีในการศึกษาค้นคว้าหาความรู้ นอกจากนั้นแล้วยังเป็นประโยชน์กับผู้สอนในการสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่น่าสนใจยิ่งขึ้น ช่วยแบ่งเบาภาระของผู้สอนในด้านการเตรียมเนื้อหาเพราะสามารถให้ผู้เรียนเรียนจากแหล่งทรัพยากรที่เตรียมไว้ได้เอง สามารถช่วยกระตุ้นให้ผู้สอนตื่นตัวในการเตรียมการเรียนการสอน ตลอดจนคิดค้นเทคนิคกระบวนการเรียนการสอนต่างๆ เพื่อให้การเรียนรู้ที่น่าสนใจและมีความ

หมายต่อผู้เรียนมากยิ่งขึ้น ดังนั้นหากมีการนำความรู้ในการจัดทำแหล่งทรัพยากรการเรียนรู้ไปเผยแพร่ และมีการจัดทำแหล่งทรัพยากรการเรียนรู้ประกอบการเรียนการสอนรายวิชาต่างๆ ทุกรายวิชา แล้วมีการปรับปรุงให้มีความทันสมัยอยู่เสมอ จะเป็นประโยชน์ต่อครูผู้สอนในการจัดการเรียนการสอน และช่วยพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนได้เป็นอย่างดี

เอกสารอ้างอิง

1. Unesco.org.(homepage on the internet). Higher Education and Global Challenges. (cited 2011 May 13). Available from: <http://www.unesco.org/en/the-2009-world-conference-on-higher-education/higher-education-and-global-challenges/>
2. Hoareau, C. (homepage on the internet). Globalization and Modes of Higher Education on Policy-Making in France. (cited 2011 June 2). Available from: http://cecilehoareau.org/uploads/2/8/7/1/2871002/choareau_v2_pubre300311.pdf
3. Varghese, N. (homepage on the internet). Globalization and cross border education: Challenges for the development of higher education in Commonwealth countries. (cited 2011 May 4) Available from: <http://unesdoc.unesco.org/images/0019/001915/191584E.pdf>
4. European University Association. (homepage on the internet). Creative in Higher Education. (cited 2011 June 2). Available from: [http://www.eua.be/typo3conf/ext/bzb_securelink/pushFile.php?McuId=400&le=leadadmin/user_upload/](http://www.eua.be/typo3conf/ext/bzb_securelink/pushFile.php?McuId=400&le=leadadmin/user_upload/les/Publications/Creativity_in_higher_education.pdf)
5. กรอบแผนอุดมศึกษาระยะยาว 15 ปี ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2551-2565). พิมพ์ครั้งที่ 1. สำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษา, กรุงเทพมหานคร. หน้า 3-15, 2551.
6. มาตรฐานการอุดมศึกษาและเกณฑ์มาตรฐานที่เกี่ยวข้อง. พิมพ์ครั้งที่ 6. สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, กรุงเทพมหานคร. หน้า 14-16, 2553.
7. แผนปฏิบัติการ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2554. พิมพ์ครั้งที่ 1. มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา, ยะลา. หน้า 3-7, 2554.
8. Topuniversities.com [cited 2010 December 24]. QS World University Ranking. Available from: <http://www.topuniversities.com/university-rankings/world-university-rankings/2010>
9. นาดยา ปิรันธนานนท์. จากมาตรฐานสู่ชั้นเรียน. พิมพ์ครั้งที่ 1, กรุงเทพมหานคร. หน้า 38-39, 2545.
10. นาดยา ปิรันธนานนท์. จากหลักสูตรสู่หน่วยการเรียนรู้. พิมพ์ครั้งที่ 1. ไทยวัฒนาพานิช, กรุงเทพมหานคร. หน้า 28-36, 2546.
11. UNESCO.org. (homepage on the internet). A Holistic and Integrated Approach to Values Education for Human Development. (cited 2012 September 20). Available from: <http://unesco.org/images/0012/00127914e.pdf>